

NAMAZ

” Muhakkak ki namaz, insanı, ahlâk dışı davranışlardan, meşru olmayan işlerden uzak tutar.”

{Ankebût Sûresi, 29/45 }

“Namazlara, hele salât-ı vustaya dikkat edin.” {Bakara Sûresi, 2/238}

(Bu âyetteki “ salât-ı vusta”, orta namaz anlamındadır ve ikinci yahut sabah namazına işaret edilmektedir.)

1)Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Eğer insanlar, ezanın ve ilk safta namaz kılmanın faziletini bilseler, (çok sayıda talep olur) aralarında kura çekmek zorunda kalırlardı. Yine mescide erken gelip cemaate vaktinden önce yetişmenin faziletini bilseler, birbirleriyle yarışırldı. Bir de yatsı ve sabah namazındaki cemaat sevabını bilseler, emekleyerek ve sürünerek dahi olsa bu iki namaza gelirlerdi.

Resûlullah’ı sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyururken işittim: “Birinizin kapısı önünde bir ırmak olsa da günde beş defa yıkansa, hiç bedeninde kirden eser kalır mı, ne dersiniz?” Sahabiler: “Hayır, kirden hiçbir eser kalmaz.” diye cevapladılar. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem buyurdu ki: “İşte beş vakit namazın misali de böyledir. Cenâb-ı Hak onlarla hata ve günahları silip imha eder.”

2) Hz. Osman radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah’ı sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyururken işittim: “Herhangi bir müslüman şahıs, beş vakit farz namazın herhangi birinin vakti geldiğinde güzelce abdest alır, huşû içinde ve rükûunu da tam yaparak tadil-i erkân üzere namazını kılsa, herhangi bir büyük günah işlenmediği müddetçe kılmış olduğu namaz önceki küçük günahlarına keffâret olur. Bu müjde, kıyamete kadar geçerlidir.”

3)Ebû Züheyr İbn Umâra İbn Ruveybe radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah’ı sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyururken işittim: “ Güneş doğmadan ve batmadan önceki sabah ve ikinci namazlarını aksatmadan itina ile kılan kişi cehenneme girmeyecektir.”

4) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Gece ve gündüzde bir kısım melekler nöbetleşe aranızda bulunurlar. Bunlar sabah namazı ile ikinci namazında nöbet değişimi için bir araya gelirler. Sonra sizi geceleyin takip eden melekler (durumunuzu bildirmek üzere huzur-u ilahiye) yükselir. Allah, her şeyi çok daha iyi bildiği halde bu meleklerle sorar: “Kullarımı nasıl bıraktınız?” Melekler de derler ki: “Gittik namaz kılıyorlardı, döndük yine namaz kılıyorlardı.”

5) İbn Ömer radiyallahu anhumâ demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Cemaatle eda edilen namaz, yalnız kılınan namazdan yirmi yedi derece daha faziletlidir.

6) Cerîr İbn Abdullah el-Becelî radiyallahu anh demiştir ki: Bir gece Nebiyy-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem ile beraberdik. Dolunaya baktı ve şöyle buyurdu: “Siz şu dolunayı zahmet çekmeden ve izdiham yapmadan gördüğünüz gibi Rabbinizi de göreceksiniz. O halde gücünüz yettiği nispette güneş doğmadan ve batmadan önceki (sabah ve ikinci namazını) kaçırmamaya çalışın.

7) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Her kim sabah akşam camiye ve cemaate devam ederse, onun her gidip gelişine mukabil Allah cennette izzet ü ikram (yüksek mertebeler) hazırlar.

8) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûl-i Ekrem aleyhi ekmelü t-tehâyâ Ashab-ı kirama: “Allah’ın, hatalarınızı silip temizleyeceği ve sizi derece derece yükseltmeye vesile kılacağı şeyleri söyleyeyim mi diye sorunca onlar: Evet yâ Resûlallah diye karşılık verdiler. Bunun üzerine Efendimiz şöyle buyurdu: (Şartların alabildiğine ağırlaştığı ve) abdestin zorlaştığı durumlarda zahmetine rağmen eksiksiz, tastamam abdest almak, mescitle ev arasında gelip gidip çok yol yürümek ve bir namazdan sonra diğer bir namazı beklemeye koyulmak... İşte (ribat) sınır boylarında nöbet tutma seviyesinde kendini Hak’la irtibatlandırma budur.”

9) Ebu’d-Derdâ radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah’ı sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyururken işittim: “Bir yerleşim yerinde veya çöl, kır gibi تنها yerlerde en az üç kişi bulunur da cemaatle namaz kılınmazsa, şeytan onlardaki bu dağınıklık fırsat bilerek kendilerini kuşatır (onları avucunun içine alır).

Zinhar cemaati terk etmeyin! Zira sürüden ayrılan koyunu kurt yer (cemaatten uzak kalan kimseyi şeytan kolaylıkla aldatır).”

10) Osman İbn Affân radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah’ı sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyururken işittim: “Her kim yatsı namazını cemaatle kılsa, gecenin yarısını namazla ihya etmiş gibidir. Her kim sabah namazını cemaatle kılsa, bütün geceyi namaz kılarak geçirmiş gibi olur.”

11)“Namazlara, hele salât-ı vustaya (ikindi yahut sabah namazına) dikkat edin.” {Bakara Sûresi, 2/238}

12) Câbir radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah’ı sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyururken işittim: “Şu bir hakikat ki insanla şirk ve küfür arasındaki perde namazı terk etmekle kalkar.”

İzah: Kişi namazı terk etti mi, işte o zaman küfürle arasında hiçbir perde kalmamış demektir. Küfür tarafına geçmesi an meselesidir; hatta sınır kalktığı için geçtiğini anlayamaz bile...

13)Câbir radiyallahu anh demiştir ki: Resûl-i Ekrem’e sallallahu aleyhi ve sellem “Hangi namaz daha efdaldir?” diye sorulunca “Kıyamı (kıraati) uzun olan namazdır.” buyurdu.

14) Büreyde radiyallahu anh demiştir ki: Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Bizimle onlar (münafıklar) arasındaki temel husus namazdır. Namazı terk eden münafık artık küfrünü açıkça belli etmiştir. (Biz müslümanlar bu durumda ona kâfirlere uygulanan hukuku uygularız.)

15) Tabîinden ve muhterem bir şahsiyet olduğu herkes tarafından kabul edilen Şakîk İbn Abdullah rahimehullah demiştir ki: Hz. Muhammed’in sallallahu aleyhi ve sellem ashâbı, herhangi bir ameli terketmeyi küfür saymazlardı ama namazı bundan müstesna tutarlardı.

16 Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Kıyamet günü kulun hesaba çekileceği ilk ameli farz namazlarıdır. Eğer namazlarını tam ve makbul olarak eda etmişse, gayri kulun hesabı kolay geçer ve maksuduna erişir. Şayet bu namazlarını tam kılmamış ise sorgusu çetin geçer ve matlubuna ulaşamaz. Farz namazlarında noksanlık varsa, Aziz ve Celîl Allah: “Kulumun bu noksanlarının tamamlanacağı sünnet ve nafilâ namazları var mı, araştırınız?” buyurur. Böylece farz namazlardaki noksanlıklar sünnet ve nafilâ namazlarla takviye edilir. Ardından bu minval üzere diğer amellerinden sorguya çekilir.”

17) Câbir İbn Semura radiyallahu anhumâ demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem hane-i saadetinden mescide çıktı ve bizim yanımıza gelince “Meleklerin Rableri huzurunda saf tuttıkları gibi saf tutmak istemez misiniz?” buyurdu. Biz, “Ey Allah’ın Resûlü, Melekler Rablerinin huzurunda nasıl saf tutarlar?” diye sorduk. Cevaben şöyle buyurdu: “Onlar ön safları tamamlar ve safları birbirine perçinlenmiş gibi sımsıkı tutarlar.”

18) Ebû Mes’ûd radiyallahu anh demiştir ki: Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem, namaza duracağımız zaman eliyle omuzlarımıza dokunarak saflarımızı düzeltir ve şöyle derdi: “Safları düzgün tutup hizayı bozmayın ki kalbleriniz de birbirinden farklı düşüp, hizadan çıkmasın (zahiren dağınık durmanız batınen aranızda tam bir dayanışmanın olmadığına tezahürü olabilir). Sizden dine vâkıf ve akl-ı selim sahibi olanlarınız hemen benim arkamda saf tutsunlar. Sonra da seviyesine göre diğerleri ve diğerleri onların yanında veya arkasında yer alırlar.”

19) İbn Ömer radiyallahu anhumâ demiştir ki: Resûlullah aleyhi ekmelü ttehayâ şöyle buyurdu: “Safları dosdoğru tutun. Omuzları da bir hizaya getirin. Boşlukları doldurun. Saf düzeni için elinizden tutup sizi ileri veya geri çeken kardeşlerinize mülâyemet gösterin. Safların arasında şeytanın girebileceği boşluklar bırakmayın. Allah, safları tamamlayıp bitişirenlere lütuf ve ihsanını ulaştırır. Safları bitişirmeyip saf düzenine muhalif hareket edenlere ise nimetlerini lütfetmez.”

20) Enes radiyallahu anh demiştir ki: Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Saflarımızı (taşları birbirine kenetlenmiş duvar gibi) sıkı tutup perçinleyin. Safları birbirine yaklaştırın ve boyunlarınızı aynı hizaya getirin. Nefsim kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki şeytanın kılsız siyah koyun gibi saffin boş bırakılmış aralıklarından girip çıktığını çok iyi görmekteyim.

21) Âişe radiyallahu anh demiştir ki: Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “ Sabah namazının iki rekât sünneti, dünya ve içindeki her şeyden daha hayırlıdır. Diğer rivayette ise, “ Sabah namazının iki rekât sünneti bana bütün dünyadan daha sevimlidir.” buyurmuştur.

22) İbn Ömer radiyallahu anhumâ demiştir ki: Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “ İkinci namazının farzından önce dört rekât sünnet kılan kimseye Allah rahmetiyle muamele buyursun.”

23) Hz. Ali radiyallahu anh demiştir ki: Vitir namazı farz namaz ölçüsünde kesinleşmiş bir farz değildir. Fakat Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onu devamlı surette kılmayı âdet edinmiş ve şöyle buyurmuştur: “Allah tektir; teki sever. Ey Kur’ân ehli! Siz de vitir namazını kılmınız.” İbn Ömer radiyallahu anhumâ demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Gece kıldığımız son namaz vitir olsun.”

24) ” Ey iman edenler! Cuma namazına ezan ile çağırıldığımız zaman derhal Allah’ı zikretmeye (hutbe ve namaza) gidin, alışverişi bırakın. Eğer bilerseniz, bu sizin için çok hayırlıdır. Namaz tamamlanınca yeryüzüne yayılın, işinize gücünüze gidin! Allah’ın lütfundan nasibinizi arayın! Felaha ermenizi ümid ederek Allah’ı çok zikredin!” {Cuma Sûresi, 62/9-10}

25) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Büyük günahlardan kaçınıldığı takdirde, beş vakit namazdan her biri bir sonraki vakte kadar, her cuma bir sonraki cumaya kadar ve her ramazan bir sonraki ramazana kadar aralarında geçen günahlara kefarete olur.” Ebû Hureyre ve İbn Ömer radiyallahu anhum demişlerdir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem minberin üzerinde şöyle buyurdu: “Cuma namazlarını terk eden bazı kimseler ya buna son verirler ya da Allah onların kalblerini mühürler de gafillerden oluverirler.”

26) “ ı mahsus olmak üzere gecenin bir kısmında kalkıp Kur’ân oku, teheccüd namazı kıl. Böylece Rabbinin seni Makam-ı Mahmûd’a erİştireceğini umabilirsin.” { İsrâ Sûresi, 17/79} “ Teheccüd namazı kılmak için yataklarından kalkarlar...” {Secde Sûresi, 32/16}

27) Abdullah İbn Ömer’in oğlu Sâlim radiyallahu anhum demiştir ki: Babam Abdullah, Resûlullah’ın sallallahu aleyhi ve sellem kendisine hitaben “Abdullah ne iyi insandır! Keşke teheccüd namazını da kılsa!” buyurduğunu anlattı. Öyle ki, o günden sonra babam geceleri (çok namaz kılar) pek az uyurdu.

28) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Biriniz gece uyuduğu zaman şeytan onun ense köküne üç düğüm atar. Her düğümü attığı yere “Önünde uzun bir gece var, yat, uyu, keyfine bak!” diyerek eliyle vurur. Buna rağmen şayet o kişi uyanır ve (besmele, tesbih, tehlil vb. çekerek) Allah’ın adını anarsa, düğümlerin biri çözülür. Abdest alırsa, bir düğüm daha çözülür. Bir de namaz kılsa, şeytanın attığı bütün düğümler çözülür ve böylece (şeytana karşı zaferini ilan etmiş olan o teheccüd kahramanı) canlı ve hoş bir hâlet-i ruhiye ile sabaha erer. Aksi halde içi kararmış, keyifsiz ve uyuşuk bir halde güne başlar.”

İLİM ÖĞRENME

1)Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Dikkat ediniz! (Allah tan uzaklaştıran birer sebep olmaları hasebiyle)Dünya mel’un olduğu gibi içindekiler de mel’undur (herhangi bir zati değerleri yoktur); ancak şunlar müstesna: Allah’ı anmak (hatırlayıp hatırlatmak), Allah’ın yakınlığını kazanmaya matuf şeylerle meşgul olmak, ilim sahibi olmak ve bir de ilim öğrenme yolunda bulunmak.”

2) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdular: “Bir kimse, herhangi bir müminden dünya sıkıntılarında birini giderirse, Allah da kıyamet gününde o müminin sıkıntılarında birini giderir. Bir kimse darda kalana kolaylık gösterirse, Allah da ona dünyada ve âhirette kolaylık gösterir. Bir kimse, bir müslümanın ayıbını (kusurunu) örterse, Allah da onun dünya ve âhirette ayıplarını örter. Mümin kul, din kardeşinin yardımında olduğu sürece, Allah onun

yardımındadır. Bir kimse, ilim elde etmek için bir yol tutarsa, Allah da ona (o ilim vesilesiyle) cennetin yolunu kolaylaştırır. Bir topluluk, Allah evlerinden bir evde toplanıp marifet-i ilahi adına Allah'ın kitabını okur ve onu aralarında müzakere eder (anlayıp kavramaya çalışırlarsa); üzerlerine sekine iner, kendilerini Allah'ın rahmeti kaplar ve melekler onları kuşatırlar. Cenâb-ı Hakk orada bulunanları kendi yanında bulunanlara anlatır ha anlatır. Amelinin kendisini geride bıraktığı kişiyi, nesebi öne geçiremez (Ameli yetersiz olan kimseye nesebi fayda vermez).

3) Abdullah İbn Mes'ûd radiyallahu anh demiştir ki: Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "İki kimseye hasette (gıptada) zarar yoktur: Kendisine bahşedilen serveti Allah yolunda infak eden imkân sahibi ve Allah'ın lutfettiği ilim ve hikmetle amel edip onu başkalarına öğreten kimse."

4) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "İnsan vefat edince ameli kesintiye uğrar (amel defteri kapanır); ancak şu üç amelden biri müstesna: Sadaka-i câriye yahut faydalanılan ilim veyahut kendisine hayır dua eden salih evlât."

İzah: Hadisteki sadaka-i câriye; devam eden, sürekli sevap getiren sadaka demektir. İnsanlara faydası devamlı ve câri olan hayır işleridir. Sadaka ve zekâtını insanların umumî hayrına sarf edip devamlı ve kalıcı şeylere vesile olmaktır. Yol, köprü, cami , çeşme, mescit , vakıf müesseseleri ve bunları en verimli ve hayırlı şekilde kullanacak nesillerin yetişmesi için yurtlar, yuvalar, mektepler ve müesseseler yapmak vb. hayır işlerinin hepsini ihtiva eder. Faydalanılan ilim ise, insanları ilim ve fazilet bakımından aydınlatmaktan tutun da onlara faydalı bilgiler vermek, istifade edecekleri kitap ya da programlar sağlamak, insanlığın hayrına ve iyiliğine matuf her türlü ilmî faaliyet gerçekleştirmek ve ilme hizmet etmektir. Ardından dua eden faydalı evlat yetiştirmek ise ister kişinin öz evladı olsun, isterse yetişmesine katkıda bulunduğu başka kimselerin çocukları olsun, bütün bunlar öldükten sonra amel defterinin açık kalmasına birer vesiledir. Zira bir hayra ve iyiliğe vesile olan, onu yapmış gibi veya yapanların sevabı kadar sevap kazanır. Ötekilerin sevabından da bir şey eksilmez.

5) Ebû Ümâme radiyallahu anh demiştir ki: Sahabeden bir şahıs ' Seyahata çıkmam için bana izin ver ya Resûlallah! , diyerek müsaade istedi. Allah Resûlü şöyle buyurdu: "Şüphesiz benim ümmetimin seyahate çıkması Allah azze ve celle yolunda mücahede etmektir (ilâ-yı kelimetullah hedeflidir)"

İzah: Mümin, hayatındaki her şeyi belli bir plan ve program dahilinde yapan ve öncelikli hedefinde rıza-yı ilâhi bulunan kimsedir. Bu sebeple o, seyahate çıkarken bile niyetini gözden geçirir; ilim tahsil etmek, Hak dostlarının meclislerine uğramak, ticaret, sağlık vb. sebepler için yolculuğa çıkar. Gayesiz bir şekilde vakit israfı ve birtakım haramları irtikâp etme Riyâzu's-Sâlihîn 404 düşüncesiyle çıkılan bir seyahat rıza-yı ilâhiye muvafık düşmeyen bir durumdur. Binaenaleyh her durumda niyetlerin ve amellerin Allah'ın rızasına uygun olmasına özen gösterilmelidir.

7) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Kim ilim tahsil etmek için bir yola girerse, Allah Cennete giden yolu ona kolaylaştırır."

8) Ebu'd-Derdâ radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah'ı sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyururken işittim: "İlim tahsil etmek maksadıyla yola revan olan kimseye Allah Teâlâ Cennet yollarını açar. Melekler, ilme ve onu tahsil edene karşı hürmet ederek kanatlarını gererler. Göklerde ve yerdeki her şey, hatta su içindeki balıklar bile ilim talibi için Allah'tan rahmet diler. Âlimin, âbide (ibadet eden kimseye) üstünlüğü; dolunayın, diğer bütün yıldızlara üstünlüğü gibidir. Âlimler peygamberlerin varisleridir. Peygamberler, miras olarak altın ya da gümüş değil, sadece ilmi bırakırlar. Kim o miras kalan ilimden nasiplenmişse büyük ve değerli bir kısımete nail olmuş demektir."

HELAL-HARAM

1)Sehl İbn Sa'd radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Kim bana, iki çene ve apış arası mevzuunda teminat verirse (söz verir, kefil olursa) ben de ona Cennet için teminat veririm.”

İzah: Hadiste vurgulanmak istenen şey insanın dilini ve avret uzvunu koruması, iffetine sahip olması; bu uzuvlarla harama girmemesidir.

2) Câbir radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Zulümden şiddetle sakının! Çünkü zulüm kıyamet günü zalime zifiri karanlık olacaktır. Cimrilikten de sakının. Çünkü cimrilik sizden önceki ümmetlerin sonunu getirmiş, birbirlerinin haksız yere kanlarını dökmeye, (fuhuş ve zina gibi) haram olan şeyleri helâl saymaya sevk etmiştir.”

3)Abdullah İbn Amr İbn Âs radiyallahu anhumâ demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Müslüman olup Rabbine inkiyad eden, helalinden ihtiyaçlarını karşılayacak kadar kendisine rızık verilen ve Allah'ın kendisine takdir ettiği nimete kanaat eden kimse kurtulmuştur.”

4) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Kim, helâlinden kazanıp bir hurma bedeli kadar dahi olsa tasaddukta bulursa -zaten Allah helâl kazançtan verilen sadakadan başkasını kabul etmez- Allah o sadakayı kesinlikle makbul sayar. Sonra onu sizden birinin tayını yetiştirip terbiye etmesi misali, sahibi adına nemalandırır ve dağ cesametinde oluncaya kadar büyütür de büyütür.

5) Numan İbn Beşir radiyallahu anhumâ demiştir ki: Resûlullah'ı sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyururken işittim: “Helal de bellidir haram da; ancak bu ikisinin arasında, ikisine de benzeyen bir kısım şüpheli şeyler vardır ki, insanların çoğu bunları bilemez, ayırt edemez. Bu şüpheli şeylerden sakınan insan dinini, ırzını ve haysiyetini korumuş olur; şüpheli alanda dolaşan kimse ise bir korunun kenarında hayvanlarını otlatan çoban gibidir. Korum kenarında koyun güden çobanın koyunlarının her an koruya dalması muhtemel olduğu gibi, o da her zaman harama girme ihtimaliyle karşı karşıyadır. Biliniz ki, her melikin bir korusu vardır; Allah'ın korusu da haramlardır. Şu da bilinmelidir ki, insan bedeninde bir et parçası vardır; o sıhhatli olunca beden de sıhhatli olur, o bozulunca beden de bozulur. İşte o, kalbdır!”

6) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Allah Resûlü aleyhi ekmelü t-tehâyâ şöyle buyurdu: “Ey insanlar! Allah her türlü eksiklik ve kusurdan münezze ve müberradır. Binaenaleyh sadece temiz ve nezih olanı kabul eder. Allah, peygamberlerine emrettiği şeyi müminlere de emretmiştir. Yüce Allah peygamberlere buyurdu ki: ‘Siz ey peygamberler! Helâl ve hoş şeylerden yiyip için, makbul ve güzel işler işleyin!’ {Müminün Sûresi, 23/51} Müminlere de buyurdu ki: ‘Ey iman edenler! Size kısmet ettiğimiz rızıkların temiz ve helâlinden yiyeceğiniz!’

7) Ebû Saîd el-Hudrî radiyallahu anh demiştir ki: Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem: “Yollarda (insanların gelip geçtiği yerlerde) oturmaktan sakının!” buyurdu. Sahabiler: “Ey Allah'ın Resûlü! Bizim oralarda bulunmamız gerekiyor; zira lüzumlu işlerimizi orada konuşup, görüşüyoruz.” dediklerinde, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: “Mutlaka bulunmak zorundaysanız o hâlde hakkınızı verin!” buyurdu. Bunun üzerine Ashab-ı Kiram: “Yolun hakkı nedir ki ey Allah'ın Resûlü?” diye sordular. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Gözünü haramlardan sakınmak, gelip geçenlere eziyet vermemek, verilen selâma mukabelede bulunmak, iyiliği tavsiye edip kötülükten sakındırmaktır.

8) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Müslüman müslümanın kardeşidir. Ona ihanet etmez, yalan söylemez ve ihtiyacı olduğunda onu yüzüstü bırakmaz. Her müslümanın diğer müslümana ırzı, malı ve kanı haramdır. (Eliyle göğsünü işaret ederek) Takva işte buradadır. Müslüman kardeşini hakir görmesi bir kimseye şer (ve kötü ahlâk) olarak yeter!”

9) ” Ey insanlar! Sizi bir erkekle bir kadından yarattık. Birbirinizi tanıyıp sahip çıkmanız için milletlere, sülâlelere ayırdık. Şunu unutmayın ki, Allah'ın nazarında en değerli, en üstün olanınız, takvada (Allah'ı sayıp haramlardan sakınmada) en ileri olandır.” {Hucurât Sûresi, 49/13}

10) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Bir müslüman veya bir mümin, abdest alırken yüzünü yıkayınca gözüyle bakarak işlediği bütün günahlar yanaklarından damlayan o su ile veya suyun son damlasıyla dökülür gider; ellerini yıkayınca, elleriyle tutarak işlediği hatalar abdest suyuyla veya suyun son damlasıyla beraber çıkar gider. Ayaklarını yıkayınca da harama yürümek suretiyle ayaklarının sebep olduğu bütün günahlar abdest suyuyla veya parmaklarının ucundan süzülen en son damlayla akar gider. Böylece abdesti tastamam alan, günahlarından arınmış olur.

11) Ebûzer radiyallahu anh demiştir ki: Bazı fakir insanlar “Ey Allah’ın Resûlü, zenginler bütün sevapları alıp götürmekte. Onlar da bizler gibi namaz kılıyor, oruç tutuyor ve ayrıca ihtiyaç fazlası mallarını da tasadduk ediyorlar (Bu durumda bize ne tavsiye buyurursun?)” dediler. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: “Allah size sadaka verme imkânı bahşetmedi mi (sanıyorsunuz)? Her tesbih sadaka, her tekbir sadaka, her tahmîd sadaka, her tehlîl sadakadır. İyiliği emretmek sadaka, kötülükten sakındırmak da sadakadır. Hatta (her) birinizin eşiyle birlikte olması bile sadakadır.” buyurdu. Onlar, “Ey Allah’ın Resûlü, cinsel arzusunu yerine getiren bir kimseye sevap mı var?” dediler. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: “Eğer bu arzusunu haram yoldan giderseydi, günah olmayacak mıydı? Bu isteğini helâl ve meşru yoldan gidermesinde ona elbette sevap vardır.” buyurdu.

SAYGI

1) Ebû Musa radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Saçı sakalı ağarmış müslümana, Kur ân hususunda haddi aşmayıp onu okumaktan ve ahkâmıyla amel etmekten kaçınmayan hafıza ve âdil idareciye saygı göstermek, Allah’a duyulan tazimden kaynaklanır.”

2) Abdullah İbn Amr radiyallahu anhumâ demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Küçüklerimize şefkat göstermeyen, büyüklerimizin şerefini tanımayan (hürmet etmeyen) bizden değildir.”

YALAN SÖYLEMEMEK

1) İbn Mes’ud radiyallahu anh demiştir ki: Nebiler Serveri sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdular: “Doğruluk (insanı) iyiliğe, iyilik de Cennet’e (çeker) götürür. İnsan, kendini bir kere doğruluğa verip o yola yöneldi mi, hep doğru söyler, doğruyu araştırır; böylece o insan, Allah katında sıddîk (özüyle sözüyle dosdoğru kimse) olarak yazılır. Yalan ise (insanı) fücra (günaha) o da Cehennem’e ulaştırır. Bir insan, kendini yalana kaptırıp yalan söyleye söyleye neticede Allah katında kezzâb (yalancı) olarak yazılır.”

2) Hasan İbn Ali İbn Ebî Talib radiyallahu anhumâ demiştir ki: “Dedem Resûlullah ın sallallahu aleyhi ve sellem şu nasihatini ezberledim: “İçinde kuşku uyaran şeyleri bırak (kuşkusuz bir iklimde yaşa). (Bil ki) Doğruluk insanın içinde itminan (oturaklaşma) hâsıl eder. Yalana gelince; o şüphe ve tereddüt hâsıl eden şeydir (burkuntudur, bulantıdır

3) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Münafiğin alâmeti üçtür: Konuşunca yalan söyler; söz verince sözünden cayar; kendisine bir şey emanet edildiğinde hıyanet eder.

4) Ebû Ümâme el-Bâhilî radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Münakaşa ve cidalden -haklı dahi olsa- uzak duran kimseye cennetin kıyısında bir köşk verileceğine kefil benim. Şakacıktan dahi olsa yalan söylemeyen kimseye cennetin merkezinde bir kasır tahsis edileceğine kefil benim. Güzel ahlâk sahibi insana da cennetin zirvesinde bir köşk verileceğine kefil benim.”

5) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Kim ki yalan söylemeyi ve yalanla iş görmeyi bırakmazsa, (bilsin ki) onun yiyip içmesini terk etmesine (oruç tutmasına) Allah’ın ihtiyacı yoktur (Allah böyle bir oruca kıymet vermez)”

6) Ebûbekre radiyallahu anh demiştir ki: Resûlullah Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem: “Size en büyük günahların ne olduğunu söylememi istemez misiniz?” diye sorunca biz: “Elbette isteriz ya Resûlallah” dedik. Şöyle buyurdu: “Allah’a ortak koşmak ve ana babaya isyan etmek...” Bu sırada yaslandığı yerden doğrulup

oturdu ve “Dikkatinizi çekerim, bir de yalan söylemek ve yalancı şahitlik yapmak.” sözünü o kadar çok tekrar etti ki, biz (daha fazla mahzun olmayıp sakinleşsin diye) “Keşke sükût etse!” dedik.

GIYBET

1) ” Kiminiz kiminizi gıybet etmesin. Hiç sizden biriniz ölmüş kardeşinin cesedini dişlemekten hoşlanır mı? İşte bundan hemen tiksindiniz! Öyleyse Allah’ın azabından korkun da bu çirkin işten kendinizi koruyun. Allah tövbeleri kabul eder, merhamet ve ihsanı boldur.” {Hucurât Sûresi, 49/12}

2) Ebû Hureyre radiyallahu anh demiştir ki: Allah Resûlü sallallahu aleyhi ve sellem bize “ Gıybetin ne olduğunu biliyor musunuz?” diye sordu. Biz de “Allah ve Resûlü daha iyi bilir.” cevabını verdik. Buyurdu ki: “ Gıybet, din kardeşini hoşlanmayacağı bir şekilde anmandır.” Peki ya “Konuştuğum husus kardeşimde varsa?” diye kendilerinden soruldu. Buyurdu ki: “Eğer konuştuğum şey kardeşimde varsa zaten onu gıybet etmiş olursun. Yok eğer onda olmayan bir hususu varmış gibi anlatırsan o zaman da ona iftira etmiş olursun!”

3) Muaz İbn Cebel radiyallahu anh demiştir ki: Resûl-i Kibriyâ dan “Ya Resûlallah! Beni cehennem ateşinden uzaklaştırıp cennete yerleştirecek bir amel söyler misin?” diye talepte buldum. “Doğrusu sen yapması zor ve meşakkatli bir işe talip oldun. Buna rağmen o, Allah’ın salih amel işlemeyi muvaffak kıldığı kimseler için pek kolaydır. Şöyle ki: Hiçbir şeyi ortak koşmadan yalnızca Allah’a kulluk edersin. Namazı (erkân ve şartlarına riayet ederek) ikâme edersin, zekâtı verirsin, Ramazan orucunu tutarsın. Eğer gitmeye imkân bulabilirsen bir de haccedersin.” buyurdu ve sözlerini şöyle sürdürdü: “Bak! (Madem sordun) Sana hayır kapılarını da söyleyeceğim: Oruç (cehenneme ve ona götüren günah yollarına karşı koruyucu bir) kalkandır; sadaka, suyun ateşi söndürdüğü gibi günahın izini söndürür. Bir de kişinin gece yarısı kıldığı namaz var ki hem günahların izlerini siler süpürür hem de... (onun faydaları saymakla bitmez)” buyurdu ve şu âyetleri okudu: “ Teheccüd namazı kılmak için yataklarından kalkar, cezalandırmasından endişe içinde, rahmetinden de ümitli olarak Rab’lerine dua edip yalvarırlar ve kendilerine nasib ettiğimiz mallardan Allah yolunda harcarlar. İşte onların dünyada yaptıkları makbul işlere mükâfat olarak gözlerini aydın edecek, gönüllerini ferahlatacak hangi sürprizlerin, hangi nimetlerin saklandığını hiç kimse bilemez.” {Secde Sûresi, 32/16-17} Akabinde buyurdu ki: “Sana dinin başta gelen esasını, direğini ve en yüksek zirvesini söylememi de ister misin?” Ben: “Memnun olurum ya Resûlallah!” dedim. Buyurdu ki: “Dinin başta gelen esası, İslâm (kelime-i şehadet getirmek); direği namaz, zirvesi de cihattır.” Sonra da: “Sana bütün bunları gerçekleştirmeyi kolayca sağlayacak ve onları ayakta tutacak şeyi de söyleyeyim mi?” dedi. Ben: “Çok iyi olur ya Resûlallah!” dedim. Bunun üzerine eliyle dilini tutup gösterdi ve: “Şunu aleyhine olacak şeylerden uzak tut (Gereksiz yere çok konuşma!)” buyurdu. Ben (şaşkın şaşkın): “Ya Resûlallah! Biz konuştuğumuz şeylerden de mesul olacak mıyız?” dedim. Buyurdu ki: “Anan seni yitirsin ey Muaz! İnsanları yüzüstü cehenneme götüren şey ağzına geleni konuşmaları değil de nedir?”